

Yttrande över betänkandet "För Sveriges landsbygder – en sammanhållna politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd". (SOU 2017:1)

Vansbro kommun ställer sig bakom de 75 förslag för Sveriges landsbygd som den parlamentariska kommittén enats om, med enstaka undantag som området om "särskild landsbygdsdelegation". Då en i stort sett enig kommitté står bakom förslagen ser vi fram emot en framgångsrik och snabb behandling av förslagen även i Sveriges riksdag. Vi ställer oss bakom de föreslagna ändringarna i förordningarna.

Det är mycket bra att kommittén uppmärksammar de små kommunerna på landsbygden och utmaningar som finns redan idag och även framtida behov. Vansbro kommun ingår i de 23 kommuner som identifierats med extra stora utmaningar. Förslagen i Näringslivspaketet är av stor vikt för Vansbro kommun. Vi tror att åtgärderna i det föreslagna paketet kommer att bidra till målet att det skall vara möjligt att verka och bo i hela landet. Det är viktigt att staten tar sitt ansvar och upphör med neddragningar av sina verksamheter på mindre orter och att man istället tittar på nya samverkanslösningar myndigheter emellan.

Sammanfattande synpunkter

Näringsliv och företagande

Vansbro kommun delar kommitténs delmål att landsbygdernas förutsättningar skall tas tillvara för att skapa ett mångsidigt, konkurrenskraftigt och hållbart näringsliv med god förmåga till förnyelse och att den styr mot en ökad inhemsk produktion av exempelvis livsmedel och energi för att minska sårbarheten vid en eventuell kris.

För att förnyelse, utveckling och omställning skall ske måste tillgången på finansiellt kapital förbättras. Det måste bli lättare för företag på landsbygden att få möjlighet till extern finansiering. Det behövs en mer jämställd tillgång på offentlig finansiering för att öka kvinnors företagande och det är bra om Almi får ett tydligt uppdrag.

Näringslivspaketet till kommuner med extra stora utmaningar/ Kompetensförsörjning

Vansbro kommun är positiva till att små kommuner med särskilt stora utmaningar synliggörs. Vi vill särskilt trycka på vikten av att ha tillgång till högre utbildning på sin hemort. Vi välkomnar förslaget att kommuner behöver få bättre möjligheter och förutsättningar att, i överenskommelser med högre lärosäten, erbjuda högre utbildning i den egna kommunen på ett

lokalt utbildningscentra. Avskrivning av studielån är en modell värd att pröva för att säkerställa tillgången på utbildad personal.

Digital kommunikation och transportinfrastruktur

Tillgången till snabbt bredband är en avgörande faktor för att kunna verka på landsbygden. Väl fungerande digital kommunikation är därmed en överlevnadsfråga för landsbygden och en tillgång alla måste ha. Vi hoppas att regeringen, oavsett partifärg, förstår vikten av utbyggnad och att erforderliga resurser avsätts så man når målet med en tillgänglighet på 95 %. Det är även viktigt att regeringen säkerställer tillgången på bredband för de företag och hushåll som står utan uppkoppling när kopparnäten avvecklas.

En väl fungerande transportsektor är viktig för hela landet. På landsbygden finns stora behov av underhåll och investeringar av både vägar och järnväg. Regionen har det samlande ansvaret att ta fram underlag till den infrastrukturplanering som just nu pågår för perioden 2018-2029, därför bör Regionerna äga ansvaret att redovisa landsbygdernas behov i planeringsunderlaget till länsplanerna för regional transportinfrastruktur samt att Trafikverket prioriterar åtgärder på landsbygden. Detta är av stor vikt för att åstadkomma hållbara godstransporter, säkerställa goda kommunikationer som möjliggör in- och utpendling.

Dalarna är landets fjärde största besökslän med nästan 5 miljoner övernattningar per år. För att våra invånare och alla våra besökare på ett bra och tryggt sätt skall kunna förflytta sig måste besöksnäringen få ett större genomslag vid prioriteringar av medel för infrastruktur. Detta gäller inte minst Vansbro som ligger i ett av landets starkaste turiststråk. Större hänsyn skall tas vid prioriteringen av medel för infrastruktur när det gäller transporter av gods. I vårt område finns stora arealer med skog och andra råvaror som kräver goda transportförutsättningar. Att vi jämfört med många konkurrenter ligger långt från de stora befolkningscentra både i Sverige men också utanför landets gränser måste få påverka både infrastrukturplanering och pålagor för godstransporter.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Regeringen skall säkerställa att reformeringen av strandskyddsbestämmelserna får avsedd effekt. Länsstyrelsen bör stödja kommunen att använda strandskyddsreglerna för att underlätta en ökad bosättning och etablering av verksamheter i kommunen. Det är rimligt att ha en mer flexibel tillämpning av strandskyddet som tar mer hänsyn till den plats som är föremål för byggande. I vår kommun har vi gott om fina strandnära lägen som skulle öka vår attraktionskraft för de som vill bygga och bo i Vansbro kommun. Det är även angeläget att riksintressen begränsas och preciseras i syftet att underlätta utveckling på landsbygden. Vi skulle gärna se en flexiblare hantering av kulturmärkta byggnader där utvecklingen på orten och kulturhistoriska värdet måste vägas mot varandra.

Positivt med en översyn av VA-lagstiftningen. Att små kommuner i vissa fall blir tvingade att inrätta verksamhetsområden med kommunalt vatten och avlopp medför stora kostnader. Det finns ett behov av nya långsiktigt hållbara innovationer inom VA-området, både av miljömässiga och ekonomiska skäl. Bostadsbristen hämmar utvecklingen på landsbygden. Förslaget

om särskilda landsbygdslån för bostadsbyggande är mycket bra. Detta kan få fart på bostadsbyggandet på en ort där en fastighets pantvärde är lägre än produktionskostnaden samtidigt som prisutvecklingen på bostadsmarknaden är svag. Det vore önskvärt med andra regler på landsbygden (än i tätort) i områden som ligger utanför detaljplanelagt område för att göra det snabbare och enklare att bygga.

Kommersiell service, välfärdstjänster och kultur

Vansbro kommun ställer sig positiva till de tre delmålen kommittén föreslår. En översyn av det kommunala utjämningsystemet välkomnas samt en översyn av statsbidragen till kommunerna. Kreditinstitutens ansvar att tillgodose behovet av kontanthantering och betaltjänster måste säkerställas. Postservicen får inte försämrats. Det är av stor vikt och en förutsättning för små- och medelstora företag som säljer varor eller tjänster till kunder i storstadsregionerna att ha samma konkurrensvillkor som övriga landet. Nya flexibla lösningar måste släppas fram som säkerställer och förenklar samverkan mellan såväl statliga myndigheter, privata aktörer och civilsamhället för hållbara servicelösningar på landsbygden.

Statens närvaro i landsbygderna

Vansbro kommun delar kommitténs utgångspunkt att staten måste bli mer närvarande på landsbygden ur arbetsgivar-, trygghets- och utvecklingsperspektiv. Max insatstid för Polisen är ett grundläggande samhällsåtagande som staten måste leva upp till.

Styrning och organisering av landsbygdspolitiken

Vansbro kommun ser fram emot att Regeringen gör en särskild landsbygdsbedömning av konsekvenserna för landsbygderna inför beslut, liksom att kommittéförordningen kompletteras med en skrivning att kommittéer i sina betänkande skall ange konsekvenser för landsbygdens utveckling. En större samordning av statliga myndigheters verksamheter gynnar landsbygden och det är viktigt med möjligheten till flexibla lösningar med hänsyn till geografien. Däremot menar vi att landsbygdens utveckling skall ingå i det regionala utvecklingsansvaret och att denna uppgift faller på den folkvalda regionen. Att bryta ut en del av ett territoriums utveckling tror vi inte på utan landsbygden skall vara en del av vårt regionala utvecklingsansvar. Däremot skall staten ekonomiskt stödja regionerna för det särskilda utvecklingsansvaret för landsbygden.

Med detta som utgångspunkt ställer vi oss **inte** bakom förslaget att inrätta en särskild landsbygdsdelegation med ansvar för strategisk och operativ samordningsfunktion inom ramen för länsstyrelsernas uppdrag att samordna de statliga myndigheternas verksamhet.

Särskilt förvånande är detta förslag då det redan finns en förordning (2007:713) som reglerar det regionala tillväxtarbetet. I denna förordning finns bestämmelser om:

1. regionalt tillväxtarbete,
2. regionala utvecklingsprogram, och
3. statliga myndigheters roll i det regionala tillväxtarbetet.

Särskilt i 14§ lyfts kravet på statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Där kan man läsa följande:

14 § Statliga myndigheter ska, inom sina verksamhetsområden, verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås. I myndigheternas verksamhetsplanering ska därför insatser som bidrar till att uppnå målen i de regionala utvecklingsprogrammen och till det regionala tillväxtarbetet i övrigt beaktas.

Vår uppfattning är att det inte behövs någon ny lagstiftning eller förordning utan istället krävs tydliga ambitioner att genomföra det som tydligt finns uttryckt i förordning 2007:713.

Civilsamhället utvecklar landsbygden

Vansbro kommun värdesätter civilsamhället och föreningslivets insatser högt. Deras insatser och vår samverkan är motorn och möjliggöraren för utveckling och en attraktiv livsmiljö på landsbygden och i Vansbro kommun. Vi ser möjligheten att hitta former för samverkan mellan stat, region/ landsting, kommun och civilsamhället (föreningar, frivilligorganisationer) för att arbeta mot att exempelvis de nationella folkhälsomålen och friluftsmålen uppnås samt att bygga upp och bedriva ett långsiktigt hållbart förebyggande folkhälsoarbete och en väl fungerande integration.